EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 1.10.2025.
COM(2025) 562 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Godišnje izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o operacijama humanitarne pomoći financiranima 2024.

SADRŽAJ

1. Uvod 2

2. Globalni kontekst u kojem se pruža pomoć 2

2.1. Istočno susjedstvo i Turska 4

2.2. Bliski istok i sjeverna Afrika 4

2.3. Jugozapadna Azija i Arapski poluotok 4

2.4. Istočna i južna Afrika 5

2.5. Zapadna i središnja Afrika te Velika jezera 5

2.6. Jugoistočna Azija i pacifička regija 5

2.7. Sjeverna i Južna Amerika i Karibi 6

3. Isporuka odgovarajuće i učinkovite humanitarne pomoći pogođenom stanovništvu 6

4. Pregled svih aktivnosti vanjskog ocjenjivanja koje je provedeno na posebnim operacijama 9

5. Korisne poveznice 9

Commission européenne/Europese Commissie, 1049 Bruxelles/Brussel, BELGIQUE/BELGIË – Tel. +32 22991111
Ured: L-86 04/024 – Izravna tel. linija +32 229-50911

Rut.KARLSTROM@ec.europa.eu

1. UVOD

U ovom se izvješću predstavljaju glavne aktivnosti i rezultati politika Europske unije u području humanitarne pomoći 2024. koje je provela Glavna uprava za europsku civilnu zaštitu i europske operacije humanitarne pomoći (GU ECHO) Europske komisije. Sastavljeno je na temelju članka 19. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1257/96 od 20. lipnja 1996. o humanitarnoj pomoći, kojim se od Komisije zahtijeva da Europskom parlamentu i Vijeću podnosi godišnje izvješće, uključujući sažetak o operacijama koje su financirane prethodne godine.

Zadaća je GU-a ECHO pomoći u **spašavanju i očuvanju života, zaštititi osobni integritet i ljudsko dostojanstvo te spriječiti i ublažiti patnju stanovništva pogođenog prirodnim nepogodama ili katastrofama izazvanima ljudskim djelovanjem** unutar ili izvan EU-a. U okviru tog sveobuhvatnog cilja GU ECHO djeluje kao donator humanitarne pomoći i akter EU-a za odgovor na krizu. Djeluje i kao koordinator i posrednik u operacijama civilne zaštite na razini EU-a u okviru Mehanizma Unije za civilnu zaštitu (UCPM), koji hitnu i humanitarnu pomoć u znatnoj mjeri pruža izvan EU-a. Kao takav, taj mehanizam dopunjuje aktivnosti humanitarne pomoći GU-a ECHO opisane u ovom dokumentu. Aktivnosti GU-a ECHO doprinose ostvarenju političkih prioriteta Komisije, odnosno (i) snažnijoj Europi u svijetu, (ii) europskom zelenom planu i (iii) promicanju europskog načina života, a u budućnosti i: (i) novom dobu za europsku obranu i sigurnost, (ii) održavanju kvalitete života: sigurnosti opskrbe hranom, vode i prirode te (iii) globalnoj Europi – iskorištavanju naše snage i partnerstava.

EU putem GU-a ECHO potrebitima u cijelom svijetu pruža humanitarnu pomoć na temelju humanitarnih načela **čovječnosti, nepristranosti, neovisnosti, neutralnosti** i nediskriminacije, utvrđenih u članku 214. Ugovora o funkcioniranju Europske unije i u Europskom konsenzusu o humanitarnoj pomoći ([1]). Humanitarna pomoć EU-a raspodjeljuje se najpotrebitijima, bez obzira na njihovu nacionalnost, vjeru, rod, etničko podrijetlo ili političko opredjeljenje. Također, posebno je namijenjena potrebama žena, djece, starijih i bolesnih osoba te osoba s invaliditetom ([2]).

2. GLOBALNI KONTEKST U KOJEM SE PRUŽA POMOĆ

Velike humanitarne potrebe u svijetu nastavile su se i 2024. Ured Ujedinjenih naroda (UN) za koordinaciju humanitarnih poslova (OCHA) u Izvješću o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2024. ([3]) procjenjuje da je pomoć i zaštitu trebalo gotovo **300 milijuna ljudi u svijetu**. Procjenjuje se da je 122,6 milijuna ljudi u svijetu prisilno raseljeno zbog nasilnih sukoba, katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem, prirodnih opasnosti i učinaka klimatskih promjena. Oko 295,3 milijuna ljudi u 53 zemlje ili područja izloženo je velikoj akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom ([4]). Djeca su i dalje među najosjetljivijim skupinama, a posebno zabrinjavaju sve češća **teška kršenja prava djece** u oružanim sukobima.

([1]) Zajednička izjava Vijeća i predstavnika vlada država članica koji su se sastali u okviru Vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije (2008/C 25/01)
([2]) U skladu s Konvencijom UN-a o pravima osoba s invaliditetom, koju je EU potpisao.
([3]) Izvješće o humanitarnoj pomoći na svjetskoj razini za 2024. [EN/AR/FR/ES] | OCHA.
([4]) Globalno izvješće o krizama povezanima s hranom za 2025. | FSIN i GNAFC. 2025. GRFC 2025. Rim.

Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine nastavio je razorno djelovati na civilno stanovništvo, a humanitarnu pomoć trebalo je više od 14,6 milijuna Ukrajinaca. U pojasu Gaze humanitarne potrebe goleme su u svim sektorima. Cjelokupno stanovništvo Gaze (2,1 milijun) izloženo je rizicima u području sigurnosti i zaštite te riziku od gladi. Više od polovine stanovništva Sudana, točnije 24,6 milijuna ljudi, izloženo je akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom, a najmanje pet područja pogođeno je glađu. Složene krize u Mjanmaru, Afganistanu, Haitiju, Demokratskoj Republici Kongu i na Rogu Afrike te dugotrajna kriza u regiji Sahela, Jemenu, Kolumbiji i Venezueli dodatno otežavaju položaj ranjivih skupina u cijelom svijetu. Ti sukobi i krize intenziviraju se zbog nestabilnosti, neuspješnog upravljanja, strukturnog siromaštva i sustavnog **kršenja međunarodnog humanitarnog prava**.

Sve manje dostupnih financijskih sredstava i rizik za sigurnost humanitarnih radnika i dalje otežavaju isporuku humanitarne pomoći. Financijski deficit za ispunjenje humanitarnih potreba povećao se s 36,8 milijardi USD u 2023. na 38,5 milijardi USD do kraja 2024. ([5]). Humanitarno osoblje izloženo je i **nepredvidivim, nestabilnim i nesigurnim okolnostima i nepoštovanju međunarodnog humanitarnog prava**. U svijetu je 2024. zabilježeno dosad najviše smrtnih slučajeva humanitarnih radnika, ukupno 281 ([6]). **Ograničenja ili zabrane pristupa** otežavaju isporuku humanitarne pomoći potrebitima, kao i provedbu potrebnih mjera kontrole, kao što su praćenje na terenu i procjene potreba.

Unatoč tim **poteškoćama** Komisija je **uspjela ostvariti svoje ciljeve** u skladu s prioritetima i ključnim mjerama navedenima u Komunikaciji o humanitarnom djelovanju EU-a, donesenoj u ožujku 2021. ([7]). U 2024. u okviru humanitarne pomoći EU-a osobe u 116 zemalja u cijelom svijetu, a posebno najranjivije skupine, primile su principijelnu hitnu pomoć prema potrebama te potporu za pripravnost na katastrofe ([8]).

EU i njegove države članice zajedno su jedan od glavnih svjetskih donatora humanitarne pomoći s oko 27,4 % globalnih odobrenih doprinosa za humanitarnu pomoć. Komisija isplaćuje 8 % globalnih humanitarnih sredstava ([9]). Početni proračun za 2024. bio je utvrđen u iznosu od **1,89 milijardi EUR**, što je EU-u omogućilo i da intervenira u velikim humanitarnim krizama, među ostalim u Ukrajini, Palestini ([10]) i Sudanu, i da 22 % početnog proračuna namijeni zaboravljenim krizama, tj. teškim i dugotrajnim krizama u kojima međunarodna pomoć pogođenom stanovništvu nije dovoljna, primjerice krizi u Filipinima, Haitiju, Mozambiku ili krizi naroda Sahravi. Nakon nekoliko povećanja [10] konačni godišnji proračun za 2024. premašio je **2,5 milijardi EUR**. Tijekom godine proračun je povećan nizom dodatnih uplata iz sljedećih izvora:

- pričuva za pomoć u nuždi (EAR) u ukupnom iznosu od 573 milijuna EUR, što predstavlja 23 % konačnog proračuna EU-a za humanitarnu pomoć; ta sredstva iskorištena su za dodatnu pomoć kao odgovor na krize povezane s hranom u nekoliko afričkih zemalja i Afganistanu, nasilje na Bliskom istoku, složenu krizu u

([5]) Défis Humanitaires <Sažetak: *Falling short? Humanitarian funding and reform* – Défis Humanitaires>.
([6]) *2024 deadliest year ever for aid workers, UN humanitarian office reports* | UN News.
([7]) Komunikacija Komisije Europskom parlamentu i Vijeću o humanitarnom djelovanju EU-a: novi izazovi, ista načela. COM(2021)/110 final
([8]) Komisija koristi forum INFORM za pristup utvrđivanju i kontekstualnoj analizi rizika i potreba utemeljen na dokazima.
([9]) Služba za praćenje financija OCHA-e <Služba za praćenje financija>.
([10]) Ovaj naziv ne tumači se kao priznanje Države Palestine niti se njime dovode u pitanje pojedinačna stajališta država članica o tom pitanju.

Sudanu i njezine učinke prelijevanja na susjedne zemlje, agresivni rat Rusije protiv Ukrajine i krizu raseljavanja u Venezueli,

- preraspodjele sredstava iz instrumenata naslova VI. za odgovor na krize u Libanonu i Južnom Sudanu (10,37 milijuna EUR),
- VAH – *Virement d'Aide Humanitaire* (članak 30. stavak 2. Financijske uredbe), što su neiskorištena odobrena sredstva iz instrumenata naslova VI. za odgovor na nove krize nakon 1. prosinca 2024.; 3,3 milijuna EUR namijenjeno je za korištenje u Siriji nakon pada Assadova režima,
- prenamijenjeni prihod od povrata (2,5 milijuna EUR).

Komisija surađuje s **oko 220 partnera**, od kojih je 127 financirano na temelju ugovora potpisanih 2024. (vidjeti popis u Prilogu II.). U 2024. je 42 % financijskih sredstava dodijeljeno nevladinim organizacijama (NVO), 47 % UN-ovim agencijama, 10 % međunarodnim organizacijama i 0,5 % vladinim organizacijama. U Prilogu I. prikazan je proračun dodijeljen za glavne krize obuhvaćene djelovanjem Komisije 2024. Glavne aktivnosti u raznim dijelovima svijeta mogu se sažeti kako slijedi:

2.1. Istočno susjedstvo i Turska

Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine razorno djeluje na milijune ukrajinskih građana te je doveo do smrtnih stradavanja i patnje civila, masovnog raseljavanja i velikog uništavanja kritične infrastrukture. Posljedica su toga velike humanitarne potrebe. Stanje na područjima koja su bliža bojišnici i područjima pod ruskom vojnom kontrolom i dalje je iznimno nestabilno, a humanitarnu potporu 2024. trebalo je više od 14,6 milijuna ljudi. Susjedna je Moldova pak 2024. primila oko 130 000 ukrajinskih izbjeglica. Turska je 2024. primila oko 3,1 milijun Sirijaca pod privremenom zaštitom, kao i 300 000 registriranih izbjeglica i tražitelja azila iz drugih zemalja, uglavnom Afganistana, Iraka, Irana i Somalije. Kao odgovor na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine Komisija je stavila na raspolaganje ukupno 165 milijuna EUR, uz dodatnih 56,2 milijuna EUR za Moldovu, Tursku, istočno susjedstvo, zapadni Balkan i središnju Aziju.

2.2. Bliski istok i sjeverna Afrika

Velika eskalacija nasilja na Bliskom istoku dovela je do masovnog uništenja pojasa Gaze i katastrofalne humanitarne krize nezapamćenih razmjera. Cjelokupno stanovništvo Gaze 2024. nije imalo pristup hrani, vodi ili osnovnim uslugama, kao što su zdravstvena zaštita i sklonište. Intenziviranje sukoba između Hezbolaha i Izraela dovelo je do masovnog raseljavanja. Komisija je 2024. nastavila raditi na zadovoljavanju humanitarnih potreba sirijskog stanovništva, kao i potreba sirijskih izbjeglica i ranjivih zajednica domaćina u susjednim zemljama (Turska, Libanon, Jordan, Egipat i Irak). Nekoliko žarišta prisilnog raseljavanja pojavilo se i u sjevernoj Africi. Izbjeglice iz naroda Sahravi, koje su se okupile u pet kampova oko Tindoufa u alžirskom dijelu Sahare, ovise o vanjskoj humanitarnoj pomoći. Libija i Egipat i dalje su izloženi priljevu izbjeglica nakon eskalacije nasilja u Sudanu, a Libija je ujedno i dalje glavna polazišna točka za mješoviti priljev migranata u Europu. Do kraja 2024. Komisija je Bliskom istoku i sjevernoj Africi dodijelila 526,5 milijuna EUR za humanitarnu pomoć.

2.3. Jugozapadna Azija i Arapski poluotok

Humanitarna situacija u Afganistanu izrazito je teška: 22,9 milijuna ljudi treba humanitarnu pomoć, a trećina stanovništva izložena je velikoj akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom. Represivne politike talibana, koje nerazmjerno pogađaju žene i

djevojčice, i dalje ometaju djelovanje humanitarnih organizacija u zemlji. Kriza u Afganistanu utječe i na susjedne zemlje. U Iranu se nalazi do šest milijuna Afganistanaca, a procjenjuje se da se u Pakistanu nalazi 3,1 milijun Afganistanaca raznih statusa. Na Arapskom poluotoku sukob u Jemenu u jedanaestoj je godini, a stanovništvo je izloženo akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom i pothranjenosti, izbijanju opetovanih epidemija, raseljavanju i drugim teškim problemima u pogledu zaštite. Kako bi odgovorila na krize u te dvije regije, Komisija je 2024. dodijelila 306,9 milijuna EUR.

2.4. Istočna i južna Afrika

U istočnoj i južnoj Africi nalazi se 28 % svih ljudi koji trebaju humanitarnu pomoć. Ta regija obilježena je nasilnim sukobima, raseljavanjem stanovništva, cikličkim ekstremnim vremenskim uvjetima i opetovanim epidemijama. Sudan je pogođen najvećom krizom raseljavanja u svijetu. U toj je zemlji više od 14,5 milijuna ljudi bilo prisiljeno napustiti svoje domove. Više od polovine stanovništva izloženo je akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom, a sukob je doveo do raširenog nasilja, među ostalim seksualnog i etničkog nasilja, regrutiranja djece vojnika i velikih kršenja međunarodnog humanitarnog prava. Na širem području Roga Afrike (u Južnom Sudanu, Džibutiju, Etiopiji, Keniji i Somaliji) gotovo 45 milijuna ljudi treba humanitarnu pomoć. Sukobi i utjecaj prirodnih opasnosti, kao što su lokalizirane suše, poplave i odroni tla, pogoršani klimatskim promjenama, potiču interno raseljavanje, nesigurnost opskrbe hranom i prekogranične tokove. U južnoj Africi zbog dugotrajne suše uzrokovane El Niñom 30 milijuna ljudi u 14 zemalja izloženo je akutnoj nesigurnosti opskrbe hranom. Regiju i dalje pogađaju prirodne opasnosti kao što su tropska ciklona Chido i izbijanje bolesti. Za te i druge hitne humanitarne potrebe u regiji 2024. dodijeljena su proračunska sredstva u iznosu većem od 542,8 milijuna EUR.

2.5. Zapadna i središnja Afrika te Velika jezera

Zapadnu i središnju Afriku pogađa nekoliko regionalnih i međusobno povezanih sukoba, čije učinke pogoršavaju klimatske promjene. Kriza u području uz jezero Čad, koja pogađa Čad, Kamerun, Nigeriju i Niger, teška je i traje već dugih 15 godina. U središnjem Sahelu nasilje nad civilima potiče prisilno raseljavanje u toj regiji i u obalne zemlje Gvinejskog zaljeva. U 2024. ukupno 43,3 milijuna ljudi trebalo je humanitarnu pomoć u regiji Sahela i jezera Čad. Sukob na istoku Demokratske Republike Konga u kojem su sudjelovali kongoanska vojska FARDC, razne oružane skupine i pobunjenici skupine M23 koje podupire Ruanda doveo je do dramatičnog povećanja humanitarnih potreba, među ostalim zbog raseljavanja otprilike sedam milijuna ljudi. Svakodnevno dolazi do kršenja ljudskih prava i međunarodnog humanitarnog prava te raširenog seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja. Regija Velikih jezera 2024. pogođena je epidemijama virusa majmunskih boginja i virusa Marburg. Kako bi odgovorila na krize u zapadnoj i središnjoj Africi i Velikim jezerima, Komisija je 2024. dodijelila proračunska sredstva u iznosu od 413,1 milijun EUR za borbu protiv nesigurnosti opskrbe hranom i pothranjenosti te zadovoljavanje višesektorskih potreba.

2.6. Jugoistočna Azija i pacifička regija

U 2024. intenzivirao se oružani sukob u Mjanmaru, što je dovelo do nekih od najtežih kršenja međunarodnog humanitarnog prava zabilježenih u svijetu. Više od 20 milijuna ljudi u zemlji (gotovo 40 % stanovništva) treba humanitarnu pomoć. Od vojnog udara Tatmadawa 2021. deseci tisuća ljudi pobjegli su iz Mjanmara u susjedne zemlje kako bi potražili utočište. Među njima su i pripadnici naroda Rohingya, koji kreću na opasna putovanja morem u velikim skupinama. U Cox’s Bazaru u Bangladešu nalazi se najveći izbjeglički kamp na svijetu, u kojem je smješteno gotovo milijun izbjeglica pripadnika tog

naroda bez državljanstva koji ovise o pomoći. U pacifičkoj regiji EU je odgovorio na sve veći broj katastrofa povezanih s klimom. U 2024. proračunska sredstva iznosila su 95,6 milijardi EUR.

2.7. Sjeverna i Južna Amerika i Karibi

Srednju i Južnu Ameriku karakteriziraju velika izloženost nasilju, prirodne opasnosti, siromaštvo i nejednakosti u kontekstu krize transkontinentalnih mješovitih migracija. U Venezueli je humanitarna kriza 2024. eskalirala jer su se intenzivirali politički i društveni nemiri, a pristup osnovnim zdravstvenim uslugama, hrani i vodi za piće ozbiljno je ugrožen. Raseljavanje unutar zemlje i u široj regiji i dalje je glavna strategija preživljavanja, a 7,7 milijuna Venezuelaca pobjeglo je iz zemlje. Posljedice migracijske i izbjegličke krize u Venezueli osjećaju se u cijeloj regiji, od Kolumbije, preko Paname Gvatemale, Hondurasa i El Salvadora pa do Meksika. Osobe u pokretu među najranjivijim su žrtvama, a često je riječ o osobama koje su preživjele nasilje, uključujući organizirani kriminal. U Haitiju bande kontroliraju 80 % glavnoga grada Port au Princea, a njihov utjecaj osjeti se i u mnogim drugim dijelovima zemlje. U krizi u Haitiju 2024. zbog nasilja je smrtno stradalo 5000 osoba, a 5,5 milijuna ljudi izloženo je nesigurnosti opskrbe hranom. Komisija je 2024. Sjevernoj i Južnoj Americi te Karibima dodijelila 165,3 milijuna EUR pomoći.

3. ISPORUKA ODGOVARAJUĆE I UČINKOVITE HUMANITARNE POMOĆI POGOĐENOM STANOVNIŠTVU

Kako bi aktivnijom ulogom i odlučnijim glasom EU-a u svijetu **promicala multilateralizam** i globalni poredak utemeljen na pravilima, Komisija je njegovala čvrsta strateška i operativna partnerstva na bilateralnoj i multilateralnoj razini. Zalagala se za veća izdvajanja financijskih sredstava za humanitarnu pomoć i bolju podjelu odgovornosti među donatorima. Koristila je udružena sredstva ([11]) kako bi dodatno promicala lokalizaciju i smanjivala dodjelu namjenskih sredstava te je radila u okviru **programskih partnerstava** ([12]) (višegodišnjih ugovora za promicanje dodatnog fleksibilnog financiranja) kako bi humanitarni sustav postao učinkovitiji i djelotvorniji. Komisija je nastavila sudjelovati u postupku **Velikog dogovora** ([13]), posebno u provedbi preuzetih obveza kvalitetnog financiranja i lokalizacije.

Kako bi dopunila financiranje humanitarne pomoći EU-a, Komisija je upotrijebila svoj interni instrument za hitni humanitarni odgovor – **Europski kapacitet za humanitarni odgovor (EHRC)** ([14]), kojim se pruža potpora partnerima i olakšava pružanje humanitarne pomoći, isporuka humanitarne robe i prijevoz humanitarnih radnika u teško dostupna područja u kojima se inače ne bi mogla pružiti pomoć. EHRC je 2024. odgovorio na 16 kriza koje su pogodile 17 zemalja ([15]) uvođenjem niza usluga prijevoza, među ostalim zakupljenih letova, i raznih logističkih usluga.

([11]) Sudan, Afganistan, Ukrajina, Venezuela, Kolumbija, Haiti.
([12]) Programska partnerstva.
([13]) Veliki dogovor.
([14]) Europski kapacitet za humanitarni odgovor (EHRC) – Europska komisija.
([15]) Afganistan, Burkina Faso, Čad, Demokratska Republika Kongo, Haiti, Kuba, Laos, Libanon, Mali, Niger, Palestina, Ruanda, Sirija, Somalija, Sudan te Sveti Vincent i Grenadini.

- U okviru EHRC-a ukupno 5319 metričkih tona materijala za humanitarnu pomoć otpremljeno je na 97 zakupljenih letova te pomorskim i kopnenim prijevozom.
- Letovima humanitarne pomoći EU-a (EU HAB) prevezena su ukupno 16 683 djelatnika u području humanitarne pomoći, među ostalim 13 stručnjaka raspoređenih u okviru EHRC-a.
- Ukupno 851 tona iz zaliha EHRC-a u vrijednosti većoj od 4,66 milijuna EUR donirana je partnerima.

Komisija je mobilizirala i svoj instrument za financiranje u hitnim slučajevima – **paket instrumenata za hitne situacije**. Paket sadržava instrument za odgovor na posebno hitne situacije velikih razmjera (ALERT), instrument za borbu protiv epidemija, instrument za odgovor manjih razmjera i potporu Fondu za hitnu pomoć u katastrofama (DREF) Međunarodne federacije društava Crvenoga križa i Crvenog polumjeseca (IFRC). U okviru tog paketa pruža se dodatna financijska potpora partnerima koji odgovaraju na iznenadne katastrofe, uključujući sve veći broj katastrofa uzrokovanih klimatskim promjenama. U okviru paketa instrumenata za hitne situacije izdvojeno je približno **52,5 milijuna EUR** za **68 aktivacija** (povećanje od 70 % u odnosu na 2023.) i 85 operacija DREF-a.

- Instrument za odgovor manjih razmjera aktiviran je 34 puta, među ostalim za odgovor na poplave u Afganistanu, Keniji, Kolumbiji i Meksiku, kao i na potrese koji su pogodili Kubu i Vanuatu.
- ALERT je aktiviran 20 puta za hitan odgovor na poplave u više zemalja, uključujući Brazil, Filipine, Mjanmar, Nigeriju i Vijetnam, i na tropske ciklone u Bangladešu i Mozambiku.
- Instrument za borbu protiv epidemija aktiviran je 14 puta, i to zbog izbijanja majmunskih boginja u Demokratskoj Republici Kongu i Ugandi, marburške bolesti u Ruandi i kolere u Južnom Sudanu, Somaliji i Zambiji.
- Komisija je nadopunila sredstva za 85 operacija DREF-a koje je Međunarodna federacija društava Crvenog križa i Crvenog polumjeseca (IFRC) provela u 62 zemlje, među ostalim kao odgovor na poplave, suše, epidemije i kretanja stanovništva.

Nadalje, Komisija se 2024. brinula za primjenu i razvoj politika tako što je partnerima dala preporuke za kvalitetne, dosljedne i odgovorne humanitarne operacije koje financira EU.

Sigurnost opskrbe hranom i prehrana u središtu su geopolitičkih i geoekonomskih programa od početka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine. Akutna nesigurnost opskrbe hranom na najvišoj je zabilježenoj razini te joj je izloženo 295,3 milijuna ljudi u 53 zemlje ili područja, a prvi put od 2017. proglašena je **glad** (u pet područja Sudana). Komisija je 2024. dodijelila otprilike 720 milijuna EUR za **pomoć u opskrbi hranom, prehranu i sprečavanje gladi**, što je 7 % više nego 2023.

Humanitarna zdravstvena pomoć Komisije u cijelom svijetu 2024. iznosila je 357 milijuna EUR. Neki primjeri spasonosne zdravstvene skrbi uključuju poboljšavanje pristupa primarnoj i reproduktivnoj zdravstvenoj skrbi te medicinske odgovore na rodno uvjetovano nasilje, podršku za mentalno zdravlje i psihosocijalnu potporu, skrb i

rehabilitaciju u slučaju traume. Komisija je 2024. odgovorila na izbijanje **kolere, majmunskih boginja ([16]) i marburške bolesti** na afričkom kontinentu.

Komisija se nastavila zalagati za promicanje poštovanja **međunarodnog humanitarnog prava** i zaštite humanitarnih i zdravstvenih djelatnika javnim izjavama i intervencijama na multilateralnim forumima i na događanjima na visokoj razini. Izdvojila je i financijska sredstva za **projekte povezane s međunarodnim humanitarnim pravom**, među ostalim za potporu programu Međunarodnog odbora Crvenoga križa (ICRC) za sprečavanje kršenja međunarodnog humanitarnog prava, kao i za poboljšano praćenje kršenja međunarodnog humanitarnog prava. Pokrenula je inicijativu za pružanje konkretne pomoći humanitarnim djelatnicima („Protect Aid Workers"). Mehanizam služi za potporu i zaštitu ugroženih humanitarnih djelatnika ili onih koji su pretrpjeli teške incidente.

Zaštita je i dalje prioritet u svim humanitarnim sektorima, a Komisija je **14 % svoje ukupne financijske omotnice namijenila sektorskoj zaštiti**. Humanitarne krize različito utječu na žene, djevojčice, dječake i muškarce, a pojedinačne ranjivosti kao što je život s invaliditetom utječu na doživljeno iskustvo krize. Komisija je stoga uključivanje osoba s invaliditetom i čimbenike povezane s rodom i dobi nastavila stavljati u središte svih područja intervencije.

Više od **234 milijuna djece i mladih** pogođenih krizama u cijelom svijetu hitno treba pristup obrazovanju ([17]). Među njima 72 milijuna ne pohađa školu. Komisija je 2024. nastavila u prvi plan stavljati **obrazovanje u izvanrednim situacijama**, pri čemu je zadržala ulaganje u obrazovanje ambicioznog iznosa od 10 % početnog proračuna za humanitarnu pomoć EU-a, što odgovara iznosu od više od 175 milijuna EUR.

Klimatske promjene danas su jedan od glavnih čimbenika koji utječu na humanitarne potrebe. Broj i težina prirodnih opasnosti povećavaju se zbog zagrijavanja našeg svijeta. Komisija čini sve kako bi odgovorila na te opasnosti, ali i zajamčila pripravnost za slučaj katastrofe. Zbog toga je pripravnost sastavni dio trećine svih humanitarnih projekata koje financira Komisija, a namjenska proračunska linija za **pripravnost na katastrofe** 2024. iznosila je **79 milijuna EUR**. U svibnju 2024. EU i **regija Latinske Amerike i Kariba** potpisali su **Memorandum o razumijevanju** ([18]) za jačanje suradnje u području integriranog upravljanja rizicima od katastrofa uz podršku provedbi putem IFRC-ove globalne platforme za otpornost na klimatske promjene.

Kako bi se smanjio ugljični otisak i šteta za okoliš kao posljedica humanitarne pomoći, 2023. uvedeni su obvezujući minimalni okolišni zahtjevi za sve operacije humanitarne pomoći koje financira EU. U 2024. održane su brojne radionice i tečajevi za partnere i osoblje GU-a ECHO. Komisija je i u tom razdoblju financirala inovacijske projekte za **ekologizaciju humanitarne pomoći** i djelovala kao tajništvo za izjavu donatora humanitarne pomoći o klimi i okolišu.

Kako bi promicala humanitarnu pomoć EU-a i povećala njezinu prepoznatljivost, Komisija je osmislila niz medijskih proizvoda i sudjelovala u brojnim **komunikacijskim aktivnostima**. Među najvažnijima bila je **kampanja za humanitarnu pomoć #FeedingHope**, koju je vidjelo više od 70 milijuna ljudi u 10 država članica, što je više

([16]) Odgovor na izbijanje majmunskih boginja dobar je primjer sinergija EU-a. Operacija je provedena u suradnji s Europskim centrom za sprečavanje i kontrolu bolesti.

([17]) Globalne procjene ažurirane 2025. | Obrazovanje ne može čekati.

([18]) Memorandum o razumijevanju.

nego dvostruko u odnosu na kampanje iz prethodnih godina. Treći Europski humanitarni forum okupio je gotovo 1500 sudionika iz cijelog svijeta.

4. PREGLED SVIH AKTIVNOSTI VANJSKOG OCJENJIVANJA KOJE JE PROVEDENO NA POSEBNIM OPERACIJAMA

Službe Komisije za evaluaciju odgovorne su za upravljanje, koordinaciju, praćenje i izvješćivanje o funkciji evaluacije. Daju pravodobne i vrlo kvalitetne rezultate evaluacije kako bi se prikupili dokazi za informirano donošenje odluka i odgovornost. Evaluacije mogu biti geografske, tematske ili usmjerene na određeno partnerstvo. Prilog III. sadržava popis evaluacija izvršenih 2024. i onih koje su u tijeku.

5. KORISNE POVEZNICE

- Opće informacije o GU-u ECHO:

  http://ec.europa.eu/echo/hr

- Financijske informacije o aktivnostima Europske komisije u području humanitarne pomoći 2024.:

  Odluke o financiranju (HIP) 2024. – Europska komisija

- Operativne informacije iz prethodnih godina:

  Europska civilna zaštita i europske operacije humanitarne pomoći | Europska komisija (europa.eu)

- Godišnje izvješće o radu za 2024.:

  Godišnje izvješće o radu za 2024. – europska civilna zaštita i europske operacije humanitarne pomoći (ECHO) – Europska komisija

- Godišnje izvješće o upravljanju i uspješnosti za 2024.:

  Plan upravljanja za 2024. – europska civilna zaštita i europske operacije humanitarne pomoći – Europska komisija

- Izvješće o evaluacijama GU-a ECHO:

  https://ec.europa.eu/echo/funding-evaluations/evaluations_hr

- Podaci o financiranju humanitarne pomoći Europske komisije i država članica:

  Početna stranica – Europska komisija (europa.eu)